

„POKROK“ vychádza každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Tešák Uh. Skalica (Szakolca).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Rusko-japonská válka

Oslava japonského víťazstva v hlavnom meste Japonska, v Tokio.

Po nešťastnom výbuchu podmorskej míny, ktorá zničila veľkú admirálsku loď „Petropavlovsk“, s ktorou zahynulo skoro 800 mužov, doletela zpráva do Tokio, že Japonci porazili Rusov pred Port-Arturom. Tokio má asi 1 mill. obyvateľov. Japonci sú veľmi vznetlivý a ohnivý národ. Novina, že ich eskadra zvíťavila rozohnila massy ľudu, a tieto s lampionami chodili po meste, spievajúc a kričiac, tiabli pred palác Mikadov. Náš obrázok predstavuje takúto japonskú víťazoslávu.

Boje na rieke Jalu.

Petrohrad 1. mája: Japonci vynútili si prechod cez rieku Jalu. Rusi vzdorovali jim 5 dní, ale konečne museli s veľkými ztratami japonskej presily a kanónom nového systému ustúpiť.

Tokio 1 mája: Rusi zapálili Autung a ustúpili. Na rieke Jalu bojovalo 30.000 Rusov proti 50.000 Japoncom, pomáhali jim aj delové čluny. Rusi zaklínvali a opustili 20 kanónov, ktoré potom Japonci ukoristili.

Otázka vysťahovalecká.

Rozličné „otázky“ sú teraz na dennom poriadku, železničiarsky štrajk, otázka delnícka, povýšenie platov úradníkom a najnovšie otázka vysťahovalecká. A táto je tá najboľavšia, toto je otvorená rana krajiny, cez ktorú vytekajú životné šťavy, ktorá páli a bolí a volá o pomoc. Krajina mlieka a medu, obilná komora Európy, vysiela svoje robotné sily von, vypúšťa svoje delníctvo do cudzích krajín a vyváža ich cez more do neznámych vlastí.

Nemôže snáď táto stará matka, ktorá bývala vždy dobrou živiteľkou svojich národov, nemôže ich snáď uživiť, nie je v stave poskytnúť im chleba?

Je, aj nie je, dáva chleba dosť, ale zedia ho nedelníci, trupci, krv vypijú pijavice a obrábatel zeme robí, robí a porád nič nemá, porád je hladný a smrť hladí mu z očí.

Niektorí majú chleba zbytok, iní nemajú ani odrobinku.

U nás sú len dve triedy ľudí, k prvej patria páni a všetci polopáni, učení neučení, vyučení nedoučení a všetko, čo nosí čierny, tmavý háb, k druhej patrí sedliak, zemeľský robotník a drobný remeselník, tá prvá trieda hľadí s vysokou na tú druhú a špekuluje o jej silu, o jej zárobok, pomerne vyšší stupeň vzdelanosti napomáha jej v tom.

Citu rovnosti a lásky nie je v prvej triede, v druhej nenie dôvery a ani nemôže byť.

Prvá trieda žije na úkor druhej, i úrady sú ovládané tými istými citami, ako trieda prvá, veď úradníctvo a správa z týchto vychodí.

Tu je koreň strašného nepomeru, tých protiv, ktoré tieto dve triedy delia na nepriateľský tábor, ktorý sa k smrti nenávidí. Tá prvá trieda je spoločensky silnejšia, a nespravodlivou myšlienkou — ovládať svojich bližných hospodársky i kultúrne — zaslepená a preto nemiluje ľud pracovitý a delný, nemá k nemu lásky, nezná jeho potreby a nestará sa o žiadosti jeho srdca. Preto majú moc a správu v rukách, náchylná je k násilniu, k nespravodlivosti, a ponevác zem sama, tá hruda ešte nenie vlastou, ale živi ľudia, ich život, ich city a skutky tvoria pojem vlasti, prenáša sa výtku, činenú zlým ľudom a triedam panujúcim na vlasti, na celok. Komu odoberú chlieb, hreší na vlast a nie na ľudí, ktorí mu to vykonali, koho vyženú z vlasti, ten prekliňa zase vlast. To je omyl základný; súhrn ľudí, všetch tried tvorí vlast. Zlo je v ľuďoch, a v nich treba ho ničiť, spoločnosť je zkažená a tú treba liečiť. Tak dozrela krajina na kraj záhuby.

Million ľudí muselo utiecť z vlasti pod čiernu zem Pensylvanie.

Všetci odtrhnutí sú od rodnej hrudy. Pásky s domovom pretrhané, domáce ohniská rozbúrané.

Chcú pomáhať ľudu, aby sa doma mohol živiť. Nie! Aby sa ľahšie mohol sťahovať do Ameriky.

Vláda urobila kontrakt s „Cunard“ spoločnosťou, ktorá má všetkých vysťahovalcov cez Fiume — Rijeku vyvážať.

Americká vláda uvrhla 30 doll. dane na každého prisťahovaleca, ktorý s touto spoločnosťou príjde.

Ani Amerika nechce biednych, vydedených. Čo to bude. Idú na nás smutné časy.

Noviny z blízka i z ďaleka.

(Dopisy).

— Z Holiča. Bum, bum, bum, bum; „Dáva sa na známosť, z rozkazu pána notára, aby sa neopovážal žiadny roľník, nejaký hospodársky stroj za Moravou kúpiť, ani s takým vôbec, pod peňažnú pokutou pracovať.“

Tento hlúpy, myseľ hospodárov poburujúci ako, nechal pána notára minulý týždeň v piatok ráno verejne vyhubovať, na ktorom sa mnohí pozastavili a pohoršili, najviac sa tomu ale vysmiali. Že odkiaľ pána notár rozkaz tento dostal, nemôžem povedať — Príčinu k tomuto zavadala tá okolnosť, že si traja kresťania čo spoločníci zakúpili, 1 benzínový motor, spolu i s mláčačkou na mlátenie, s ktorým mieni pánom hospodárom mlátiť. — Mlátenie takýmto benzínovým motorom, príde najlacnejšie z pomedzi všetkých hospodárskych strojov, lebo netreba tu žiadneho zkušeneho strojnika, žiadne koncesie, žiadne dovážanie vody a uhlia, ľahko sa dá previezť a čo je najhlavnejšie, netreba sa obávať, žiadneho nebezpečenstva skrze oheň. S týmto motorom možno jak v slamenej stodole, tak i bárs kde pod slamou verejne mlátiť a to i počas vetra, kdežto pri parných strojoch sa mnoho nešťastia stáva; jako minulého roku u nás, u p. Rottera, majiteľa parnej mláčačky, naraz počas veľkého vetra bolo v okamžení všetko v ohni, shorela parná mláčačka, veľké stohy a nebyť veľkej obrany, bola by vyhorela celá ulica. — Nuž a či pána notár zakázal Rotterovi, aby si tento vo Viedni mláčačku nesmel kúpiť. — Vieme že nie! Len pánom, Novomestským a jeho spoločníkom, chce p. notár všemožne prekaziť a zabrániť, zakúpenie onoho benzínového mlátiaceho složenia. — Zakúpený benzínový motor, pochádza od firmy Fr. Vichterle, v Prostejove na Morave, ktorá má tiež filiálne sklady v Trnave a najväčší v Budapešti, u Kálayho. Hospodárske stroje tejto firmy sú najosvedčenejšie, jak u nás tak i v celom okolíu. Oná firma vyznamenaná bola na všetkých hospodárskych výstavách, posledne obdržela 6 veľkých uznávaní, na hospodárskej výstave v Prešporku v r. 1902. o čom sa i naši p. hospodári z Holiča a okolia pri výstave presvedčili.

My myslíme, že to bol nepremyslený kúsok. Veď čo by z nás bolo, a čo by naše fabrikantky, keď by z cigárovej fabríky Hodoňskej nenosili peniaze, alebo keď by tam napadlo pudmistrovi vyhubovať, že Unri, či Slováci z Uhorska nesmejú na Moravu. My sa chceme poctivo živiť a obecný úradník nám v tom prekáža. To predsa neide. Či máme utiecť do Ameriky?

Bolo by zaujímavé vedieť, či má známosť o tejto divnej historke pána hl. slúžny.

Motor.

— Čary, 2. mája. Prosím ct. redakciu „Pokroku“, keď by týchto pár riadkov ráčila uverejniť. Chcem totiž niečo prehovoríť o našom potr. spolku. Naš potr. spolok nám dosť dobre ide, ale šiel by o mnoho lepšie, keď by sme mali u nás takého človeka, ktorý by ľud k tomu podnecoval, aby kupoval vo spolku; ktorý by ľud o tom poučil, aby tomu i porozumel. Lebo naši p. židáci vedia naše ženičky od spolku odťahovať a do svojich sklepov naspät ich väbiť. Ženičky naše neposlúchajte židkov, choďte len do spolku, tam dostanete dobrý tovar a dobre odvážený. Pripomenúť musím, že nám bývalý ruženský pokladník Št. Pollák, Smejka, zadovážil peknú zástavu. Srdcečná vďaka! Bárs by aj iní takú pamiatku po sebe zanechali. Rodácky pozdrav, všetkým čitateľom „Pokroku“.

Úd spolku.

— Zo Šaštína. Naš potravný spolok „Šaštín a okolie“ (Čary, Kuklov a Závody), vydržoval v minulú nedeľu (24. apr.) II. riadne valné shromaždenie. O ktorom tu krátko zprávu podávam. Zastúpené boli všetky spolky. Zvlášte čarania sa dostavili vo valnom počte. Ďalej prítomný boli; veľkomožný p. prepošťa a čestný predseda J. Škarda, velebný p. farári a predsedovia spolkov z okolia. Menovite p. J. Horáček, aj s p. organizmom z Novej Vsi, o. J. Kákonyi zo Závodov a p. J. Donoval zo Smolinského.

Shromaždenie zahájil p. Michal Matula, miestny rychtár a predseda spolku. Účty boli predstreté, ktorých výsledok v shromaždení s radosťou vzalo uznámosť. Výsledok účtov bol nasledujúci: Na účastiny je splatené vo všetkých 4 spolkoch (Novávese ešte neučtuje, len pred Vianocami sa otvoril spolok) 17,607 korun. V samom Šaštíne 9006 korun 45 hal. Celoročný obrat robil 306,482 korun 72 hal, v Šaštíne 240,841 kor. 06 hal., za tovar sa utrhlo dohromady 133,327 kor. 02 hal., v samom Šaštíne 79,745 kor. 45 hal. Čistý zisk robí 4,349 kor. 57 hal., v Šaštíne 3,181 kor.

58 hal. Musím pripomenúť, že medzi filiálkami vynikaly Čary. Kde za krátky čas (pol roka) majú 497 kor 53 hal. čistého osohu.

Nechcem moc slb o tomto písať, však tu stoja čísla, nech tie hovoria. Čt čitateľa im budú rozumieť. Pravda, koľká je toto summa len za jeden rok? koľko sa usporilo na tovare chudobnému ľudu? O koľko viac by sa bolo za ten tovar vyšlo, keď by nebolo spolkov a predsa osohu by sme nemali z toho ani haliera. Teraz ale čo sa zгаzdovalo to je naše, ktorí sme tam kupovali. Teda chudobný ľud má do roka tritisíc korun zгаzdovaných. Tu čísla hovoria, jak veľkým dobrodeným sú spolky pre ľud. A kto by bol ešte proti spolkom, ten je proti chudobnému a biednemu ľudu a nepozná jeho biedu a nenie v ňom ani ducha Kristového. Lebo keď už aj naši krajiniski veľkomožovia; biskupi, grófi, baróni a iní sami zakládajú a spravujú úverkové a potravné spolky, ba aj samé slavné ministerium — vláda krajinská, si tiež vzala za účel, spolky podporovať a ľudu pomáhať. Ozaj, už človek ani nevie, jako to môže byť, že sú ešte mnohí, ktorým sú spolky trň v očiach.

A jako aj sám p. veľkom. a čestný predseda vo svojej tretej reči poznámenal, že sú mnohí, ktorí tie, tak často opakované slová, „svoj k svojmu“ nijako rozumieť nechcú, a ačkovek aj oni sami tak dobre požívajú ovocie spolkov, jako aj my, ktorí za ne pracujeme. To jest, jako sa kde otvorila spolky, tam sa hneď ceny snižia, tovar je lacnejší, čo predtým veru nebolo. Teda my nie len sebe samým, lež aj nepriateľom našich spolkov dobre robíme. Ba čo viac zkusujeme, že ešte aj takí kupci sú, ktorí takú konkurenciu robia proti spolkom, že niekedy aj na vlastnú škodu predávajú tovar lacno, len aby mohli spolky znivočiť. Ale čo zas hovorím, že spolky, nás samých. Lebo tie spolky, alebo ten spolok sme my. Teda keď volá kto proti spolku hovorí, robí a chce ho znivočiť, ten proti nám samým robí a nás chce znivočiť.

Lebo, keď by sa podarilo spolky znivočiť, vtedy by nikto iný netrpel ztratu a škodu len my, chudobný roľnícky a remeselnícky ľud. Toto ale sa nestane, ani sa nemôže stať tam, kde má ľud dobrých vodcov a kde sám ľud tiež pracuje, namáha sa, je schránlivý, svojich vodcov nasleduje, je svorný a v krémach nevysedáva. Slovom, keď je tak živý jako to Pán Boh káže a jako nás cirkev sv. učí.

Valné shromaždenie ďalej so smútkom vzalo uznámosť, že bývalý predseda, velebný p. kaplán Jozef Makáš sa zo Šaštína vzdialil a pre vzdialenosť aj zo správ vystúpil. Valné shromaždenie s radosťou jednohlasne prijalo návrh, aby sa mu za jeho prácu a unovanie vďaka vyslovila, a spolu nariadilo, aby toto bolo do zápisnice v nesené a aj jemu listovne tiež odoslané. S týmto sa valné shromaždenie skončilo. Teraz ale s pomocou božou ďalej do práce sa! „Nech žijú kresťanské spolky!“ Nech žije duch Kristov! Vtedy zachránený bude náš ľud hmotne aj mravne a nemusíme sa báť, že sa dá tak ľahko zviať od bezbožných a nebezpečných ľudí.

Po shromaždení ešte naša mládež šaštínska a sražanská, veselým spevom a prednáškami zabavila ct. p. hostov.

Celú vážnosť shromaždenia, trochu rušila a pretrhovala v susednom hostinci, práve v ten čas vydržovaná, jakosi veru nie velice chýrna zábava, lebo jako očúvame, do rána sa potom skoro o životy podonášali, tak sa jeden druhého dobyli. Je ešte smutnejšie, že je to aj hneď v susedstve kostola pútnického. Takéto skutky veru nikomu neslúžia ku cti. S Bohom!

Jeden prítomný.

— Mor. Sv. Jány. Dľa sľubu, udávam zprávu mimor. valného shromaždenia gazd. potr. spolku vydržované 1. mája bež. roku. Predseda Dr. J. Kubina otvoriac shromaždenie prečítal poďakujúci listinu správy a dozorného výboru. Valné shromaždenie jednohlasne nasledujúci protokol návrh prijalo: „Valné shromaždenie jednohlasne poďakovanie toto neprijíma, správne jako i dozornému výboru aj na ďalej najväčšiu dôveru hlasuje. Podobné reči od jednotlivých, ktoré i záujmom spolku škodia čo najprísnejšie odsudzuje a ďalšie kroky asnaď v záležitosti tejto konať sa majúce, ponecháva správe.“ — Po viacerých návrhoch, neostíchal sa jedon člen spolku verejno vysloviť, že on veru vystúpi. No! vo mene Božom nech ide ta, kam ho jeho kresťanské svedomie ťahne. Porekadlo hovorí: „Bez jednej lastovičky bude leto“. Sv. Jánan.

— **Vrbové.** Pominulý týždeň chodil akýsi pán z Pešti vyberať na akýsi sirotinec a kostol tam v Pešti. Pán farár to vopred v kostole oznámil a ľudí povzbudili k tomu, aby si od neho akési obraze zaopatřili, ktoré v prospech tohoto sv. cieľa budú tým rozposielané, kto 7 kor. dá na ten kostol a sirotinec. Opravdu aj prišiel ten pán a nad očakávanie dobre sa mu vodilo, u nás, ako som zbadal a sa presvedčil. Je to pekný znak horlivosti nášho ľudu, kto by bol myslel, že pri terajších nepriajných pomeroch hmotných, nájde sa toľko dobrodincov medzi našimi chudobnými, ale dobrosrdečnými Slovákami. Tomu sa opravdivý kresťan len tešiť môže. Keď ale ďalej trochu od seba človek pozre zbadá, že našim Slovákom vždy je bližšia ďalšia rodina, ako vlastná mati. Prečo sme my na naše, na slovenských krajoch biedne kostoly, školy a siroty nie tak štedrý? Prečo sa nezaujeme o nás, už na hanbu opustený kostol a školu? V tomto ohľade je náš kostol a škola takou opustenou a biednou sirotou, že sa to sotva kde nájde, kde je toľký počet katolíkov, ako nás je tu vo Vrbovom. Nedávno umrela tu jedna chudobná bieleška 4 deti ostali po nej. Pozostali jej muž prišiel sa ku mne za posluhu ponúkať (do služby som ho ja nemohol prijať, lebo mi nebol treba) lebo mu vraj nie je možno s tými deťmi u toho žida zostať, nemá mu kto opatrí, uvariť, deti opatrí, pri práci pomáhať, musí ísť on ako paholok do služby a deti, z lásky a milosrdenstva kresťanského, kto si vezme, opustiť musí. Ak ale služby nedostane a nad deťmi sa dakto nesmiluje, čaká ho zúfalé polozenie, lebo deti pri sebe mať nemôže, a ak ich musí mať, vyživí ich nemôže, lebo pre ne pracovať nemôže. Hľa, ten človek, ktorý od svojej maličkosti ako jedon otrok od noci do noci pracoval jednomu židovi, kde i jeho žena o zdravie prišla, musí ísť von pod holé nebo, so 4 malými deťmi, ktorých sa nik nezaujal. Ísli, ísli svetom, kto vie kade túla sa s tými malými kurátkami, ktoré nemajú sa ani kde skovať pod krídla lásky matky. Rastú bez matky, rastú bez lásky sľnka, v studenosti a chlade srdca našich stanú sa žobráci, tuláci a nebezpečnými ostatnému ľudu. Prečo? Pre našu studenosť, nevšímavosť, nelásku; na maďarské siroty máme radi, srdečne a naše necháme hynúť telesne a duševne. O teľto sirotu mali by sa postarať naši duchovní, všade, a primluviť sa u svojich veriacich za ne, nevýdať ich svetu a diablu. Keď sa im nedostáva svetskej ochrany, aspoň cirkevníci majú byť ich milosrdnými samaritánmi. Oj, Bože, mnoho, mnoho je ešte tých našich bied telesných a duševných, na zahojenie ktorých nik ani nepomyslí a tak náš milý rod nevedomo kráča k isteľj záhube. Nebudme krátkozraký a aspoň vy, ktorí ste už aj dľa povolania svojho povinní starať sa o vás, vám sverený ľud, pomáhajte, liečte storaké biedy a nemoce jeho. Alebo môžete sa dívať, ako hynie telesne i duševne? Ó, nebudme sami vrahovia sami seba, kto ako môže nech pomáha.

Rodolub

— **Cajla** (Prešp. stol.) Spomenul som, že istý pán tu u nás, mieni založiť založiť továreň na vyrábanie modrej skalice, na striekanie vinohradov potrebnej. Už i železné stroje kladli a zem, ba kov na dorábanie sem vozily, tu zaraz dostávajú sa istá komissia a urobila koniec mienenému závodu, bo stavanie továrne, či miestnosti za veľmi slabé našla. — Vinohrady sa veľmi pekne vyvíňujú a práca vo viniciach ešte v plnom prúde je, lež denný plat už padnul, muž má 90. kr. a liter vína a žena 60 kr. — Ovocný strom, štepence sú tiež veľmi krásne, bársby sa viac tieto pestovali; oziminy tiež chvalitebne stoja, len jariny na mnohých miestach vymokly a musia sa ešte siať. Inak nič zvláštneho tu nenie, našu duševnú zanedbanosť si pestujeme, by ju žiar „pokroku“ neoškvrkla.

Martin Nebojsa.

— **Búr Sv. Mikuláš.** Blahorodý pane redaktor! Nepohrdnite mojimi riadkami, a doprajte im miesta v „Pokroku“, bárs ony budú pojednávať o skromnej veci, ako je zkuška našich školákov, vydržovaná dňa 30. apríla. Sme už zvyknutí na skvelé zkušky každoročne; lebo máme skutočne horlivých pp. učiteľov. Ale čo sme toho roku zkusili — povedal som si — to už musí do „Pokroku“! Ale bol to aj skutočný pokrok! Pán náš duchovný tak účtíve nás povelával ku zkuškam, že som si umienil: na tento raz pôjdeš ta pozreť, keď by

aj čokoľvek iné zauedbal. A veru nebanoval som. Rovno poviem: Nedal by som to za dva, týždňovú prácu, čo som tam zkusil.

Naše zkušky už boli viac ráz opísané v novinách, aký pôžitok máme na nich, najmä keď naš školský sbor spevákov nám podáva ku koncu koncert; jaký výsledok dokazuje sa s týmito deťmi roľníkov, veľ vel. p. dekan a dozorca škôl poznamenáva: „veľ vy ste tu celí advokáti!“ Ostatné teda mlčaním pominiem a podám, len čo som v novej triede zkusil:

V kročiace do novej školy, pod vedením spanilej slečny Alžbety Hutty učiteľky, človeka milo prekvapila výstava výšiviek, heľkovaných čepčiekov, podbradničkov, vložiek k poduškam, čípiiek na výber, vyšivanej abecedy atď., a čo ja viem, čo všetko tam bolo, pekne do symetrie poukládané na tabuly a stene, s menom z hotoviteľky, žiačky tejtej triedy. Pekná ozaj to podivná, ako na výstave! To ale ešte nebolo nič! 120 deťi, tak pekne tam sedelo, akoby prikované a všetko čakalo na pokynutie p. učiteľky. Školský poriadok veru podivuhodný. Deti robily všetko do razu, akoby jeden. A pri odpovediach tie smelé tváre mali ste vidieť! Každý oslovený najprv si pozrel otázne miesto v knižke, čo mal čítať alebo prekladať, a potom sa to dívalo na p. dekana, buď na p. učiteľku, keď sa ich pýtali dačo, a tak múdre si počínaly a na isto, že bys' bol myslel, no si v 4 triede gymn., alebo kde si? Keď deti šly ku tabuly, to ste mali vidieť tie poklony, to úctyplné počínanie si žiakov a tie odpovede krásne, zretelné až radost. Veru nebolo dieťata, ktoré by nebolo vedelo odpovedať či z katechizmu — biblie — a či z iných predmetov. Vrávi sa, že ku dobre vedenej triede požaduje sa, aby 2/3 žiakov bolo zaslúžené do vedomosti predmetov prednesených. Tá 1/3 pre slabý pochop, pre nedostatok učebných prostriedkov, pre chudobu a či pre nedbalosť rodičov obyčajne zostane. Ale tuňa tej zaslúhlej 1/3 nebolo. Všetci odpovedali ako jeden. Všetko to dýchalo životom a nadšenosťou. Bolo vidieť na tvárach detí, javenú radosť nad valným počtom hosťov cudzích i domácich, z predstavenstva i rodičov asi 30 osôb. Akoby svojimi smelými odpovedami vyprávaly: Hľa! vidíte unovanie našej miléj pani učiteľky! Vidíte, že sme vďační oproti nej, keď nás tak nežnou láskou vychovávala! Všimnuly sme si jej naučenia, jej napomenutia, a tu sme! hotoví do jedného, všetci odpovedať zo všetkeho toho, čo s nami prebrala či z náboženstva, z počtov, z maďarčiny, z materinskej, zemepisu a iných predmetov!

(Pakračovanie budúce.)

Drobné zprávy.

— Dňa 2 mája bola v **Kútoch** strašná burka s veľkým lijakom. Stodola *Ondreja Pakoviča* šediny bleskom zapálená a shorela. Divná vec je, že v tak veľkej obci niet hasičského spolku.

— Dňa 5. mája doplnený bol v *Skalickej mliekarni* počet litrov mlieka, na tisíc l. denne. Doplnili ho, František Jahelka, Pavel Toník a Pavel Bolebruch.

— **Ruská vláda** vypísala odmenu 100,000 rublov tomu, kto vynajde prostriedok proti alkoholizmu.

— **Mor. Sv. Jány.** Kunštek Vendelin, mladý a poriadny muž, ktorý len vo fašiangy sa bol oženil, jel na pole s manželkou a bratom cez známe jazero. Morava súc veľmi rozvodnená, vóz sa prekotil a nešťastný mladý muž sa utopil, tiež aj jedon kôň. Ostatní sa vyslo bodili.

— **Dar. Osvietený p. Dr. Černoč,** praelat, kanonik a kraj. vyslanec daroval kopčanskému, novozaloženému gazdovsko potravnému spolku 200 korún. Pán Boh zaplať!

— **Z Tótmedera.** Veľkú hanbu urobil mederánom minulý pondelok Jozef Kolečáni, keď sa ráno o 5. hodine s revolverom zastrelil. O nebohom plati to porekadlo: jaký život, taká smrť. — Kolečáni bol dlhý čas u Károlského pántva hájnikom, teraz už pár rokov bol na pensii, v živote jeho — hádam jeden rok — strávil bohumile, keď po svätých missiách bol ve spolku striezlivosti. Ale to jeho pokánie dlho netrvalo, lebo sa oddal do spolku „strebľivosti“, ktorému spolku nebol na hanbu, ba úplným právom mohol zostať predsedom toho spolku. Zanechal dvoch synov, ktorí žiala nielen pre smrť otcovu, ale i pre hanbu, ktorú im učí-

nil, lebo oba sú veľmi poriadni, usilovní a cnostní ľudia.

Mederáci, varujte sa pálenky, tu hľa vidíte smutný príklad. *Mederák.*

— **Dopisovateľom:** Pre nával dopisov, uverejnime budúce.

* **Zkúsenosti pri chôve ošípaných.** Do 6 mesiacov majú sa ošípané, čo najsilnejšie krmíť, ponevác v tomto čase najviac rastú. Potom ich ale znovu silno krmíme až na žiru. Aby sa nám ošípané čo najlepšie vydarily, potrebné je v oboch týchto dobách zachovať ich pri dobrej chuti ku žrádlu. Túto ale napomáhame znamenite pridávaním „haematosy“ ku krmivu.

— **Poriadneho mladíka, z kresťanskej rodiny, prijme za učia na pekarstvo Andrej Vaněk, pekársky majster v Brockom.**

* **Mechanická pletáreň v Holiči.** Pán P. Sensel, má v Holiči pletáreň. Vyhovuje pančochy a všetky do tohoto oboru patriace veci. Pracuje i na zákažku. Jeho výrobky sú trvanlivé a solídne. Fabrické veci nie sú tak stále! Podporujte domáci priemysel. Ceny sú nízke.

* **V Radimove** je na predaj dom, pod číslom 81, s dielňou na olej. Dielňa predá sa aj o sebe mimo domu. Bližšie možno sa dozvedieť, u p. Michala Benek v Prietrži.

* **V nedelu 9. mája** mimoriadne valné shromaždenie potravného spolku vo Gbeloch, o 6. hod. popoludni. Členovia dostavte sa všetci.

* **Licitácia.** V nedelu dňa 8. mája o 4. hod. popoludni, bude verejná licitácia na šopu a drevo, v dome sv. Vincenta.

BESEDNICA.

Strašní socialisti.

Čo sa 1. mája v Sudomericách, v Morvorskému prihodilo, to najjasnejšie svetlo vrhá na biedne pomery, v akých sa nachádzame my delníci za našich dňov! S červenými znakmi, vyrukovali skalickí delníci a remeselníci do Sudomerie, aby sa tam chudáci slušne zabavili mohli, lebo im to v Skalici nebolo dovolené. Len to je a bola chyba, že tieto úbohé duše nevedeli, že všetko, čo je červené, búri krev čiernych. Keď máš červené šaty, každý moriak (puľka) sa nadúri a napuchne, ako mechúr zo svine, keď do neho povetria nafúkaš a potom na povrchu špagátom dobre zakrútiš, lebo:

Červené vlasy, červené šaty narobia všade primnoho škrapy, zubami škripa, do teba rýpa k hnevu pobúri, Jána, Filipa (z konopi).

Kto hriechy svoje chce dáko zakryť nemôže barvy červenej spatriť, lebo ona ho vždy upomína: chlape i ty si zlého príčina.

Červená barva, tá značí lásku, ktorá má spájať všeludstvo páskou, že máme hlásať slobodu, právo a lásku k ľudstvu dávať na javo.

Ale kdo lásky k chudobe nemáš, pracovné sily nič si nevšímáš, len svoje brúško, keď si naplníš, myslíš, že každú povinnosť plníš.

Oh nie môj, ty bruchopásku, musíš mať k ľuďom vieru i lásku, keď tejto nemáš, židovský Kajfáš, pre dobro ľudstva pracovať neznáš.

Červená barva, ty barva lásky, buď odznak mužov i každej krásky, povzbud nás všetkých k seba pomoci, buď našou hviezdou vo dne i v noci.

Pre túto červenú barvu nedostali naši delníci povolenie, lebo vraj nemohli dať toľko policie, ktorá by udržavala poriadok, aby sa Skalica nezrútila a Sudomerice neprepadly. V Skalici bolo najviac strachu, preto schovaný bojko v pivnici, dával pozor, kedy sa začnú socialisti búriť. Zbadal to Jano cigán z budy a začal pri jeho okienku na husliach vzrukať a takto spievať:

Pánko, varuj len pivnicu i tak máš v hlave opicu, no len že si upi, každý fa za groš kúpi. Ráno stávaš dost neskoro, práca nestojí za slovo, potom ryby chytáš, večer flašku vždy vítaš.

Prajem ti vždy mnoho zdraru,
bo ty nemáš v svete páru,
len dávaš vždy pozor
a ved' nad nami dozor.

Zvlášť na tých socialistov,
nahuckaj vždy policistov,
nech si nezatančia
nech nepijú, nefajčia.

Oni majú vždy len robiť,
lopotiť sa, delať, zlobiť,
platiť veľké dane
ach, ty môj Kriste pane!

Keď ohromný počet socialistov shromaždiť sa v Sudomericách, jako to oznámil telegraf strážnickým žandárom, prišli tito ozbrojení a dávali veľký pozor, aby žiadan socialista nemuknul, ale radšej pri sklienke rozjímali s múdrom Salomonom o márnosti sveta tohoto a že počiatok múdrosti je bázeň pred veľmocou, bodákmi a páni sveta tohoto. Socialisti i tak a dľa toho sa držali, mysliac si: kričať i môžu len páni, zabávať sa len páni, kľiať a vo Veľký piatok pri muzike zabávať sa v Holici len pán; keď sa pán opije, musíš povedať, že sa zle cíti, keď ukradne, musíš povedať, že sa omýlil v počtovaní, keď obrazy muzeumu vezme a predá, že je blázon a nezastúži trestu atď. atď.

Takto rozjímali socialisti a žandári na každého oči vyvalovali a pozorovali, čo sa bude ďalej robiť a kedy majú zakročiť. No nebolo treba. Všetko sa skončilo v tichosti, poriadku ale so žiaľom v srdci, že sa nemohli veselo zabaviť. Mnoho kriku a o búrení ani slychu, veľké obavy a žiadnej zábavy, viac pijatky a žiadnej politiky. Kdo by bol obrázok všetkých socialistov v Sudomericách nakreslil, bol by musel podoň napísať: Márný strach a veľký poplach! Ten kto vyvesil socializmu viechu, získal si mnoho posmechu.

Miško Tichý,
sudomericčan.

Mydlo „Palacký“

je najlepšou českou výrobou.

Práca ľabká
účinnok prekvapujúci!

Prádo biele ako sníh!

Ján Vilímek,

tovar na mydla v LIPNÍKU.

na Bečovu. (Morava).

Náhrobné križe

v peknej úprave, každého druhu, s trvalým zlatením odporuča et. obecnstvu za báječne nízke ceny.

Taktiež prevádza každú opravu starých križov

Rudolf Detony
v Skalci.

Klmpiarstvo

oblievaného náčinia. Stavebné práce a plechy všetkých druhov a rozmerov sú vždy k dostaniu u

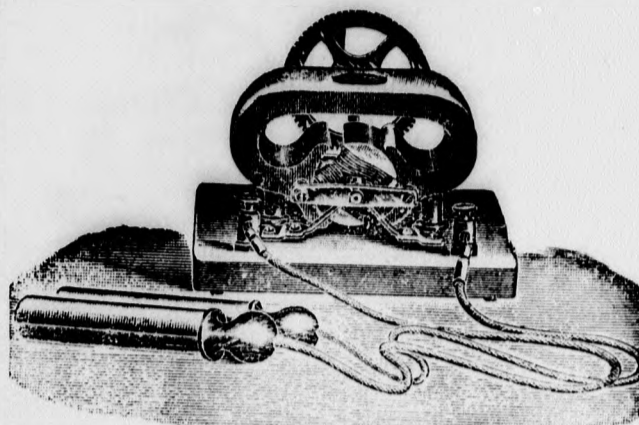
Rudolfa Detonyho—
v Skalci (Szakoleza),
Jezovítskaulica.

Zmladnutie a predĺženie života skrz originálny americký „ELEKTROPHOR“

Elektro-lekársky stroj (apparát) pre svoju potrebu

Elektrika je život!

Všetkým slabým ľuďom nemôžeme lepšieho odporučať, ako tento elektrický stroj upotrebiť, lebo elektrisovanie posilňuje nervy, obnovuje krv, silí sebavedomie, dáva riadny obeh krvi a čulosť svalov, a chráni od mnohých nemocí.

Tak dosvedčuje dr. Bourg, člen lekárskej fakulty v Paríži: Nielen látku, rheumatismus, hysteriu, asthma, sú skrze elektrisovanie liečiteľné v sto pádoch a ľahodno pôsobiace, kde um lekárov je nedostatočný, ale zvláste pri všetkých nervových nemociach, bolesti hlavy, koliky, nedečutiu, nespavosti, hypochondru, zvláste zlatej žile, účinkuje v niekoľkých dňoch, áno, mnohokrát za hodinu spôsobuje obľahčenie, i pri ženských v pozeňnanom stave.

Cena maleho stroju (apparátu) 10 K. (Len pre veľmi citlivých). Cena veľkeho Apparátu 20 K. (Ku liečeniu nemoci vo väčšom stupni). Zasiela sa dobierkou alebo za napred zaslané peniaze. — Zastupiteľstvo Elektrophoru a Comp. Ltd.

JOZEF AUFFENBERG, Budapešť, VII. Husárska ulica čis. 6 P.

Vzorky zdarma!

Firma kresťanská!

Lodenové sukne,

polovlnené rôznych bariet, 1 kus 65—70 kr.

100 kusov 60—65 zl.,
detské sukienky 20 kr.

dobierkou zasiela:

I. Česká vyr. a vývoz sukni lodenových

Adolfa Jelinka

v Lísku, p. Jimramov. (Morava)

Nehodiaci sa tovar buď vymením alebo vezmem zpät a peniaze vratim!!

Každá nespokojnosť vylúčená!!

HAEMATOSA

jediný skutočne výživný dobytčí prášok

Pre ošípané

vo troch druhoch:

- a) pre podsviňcatá,
- b) pre väčšie prasce
- c) pre krmne ošípané.

Zvyšuje znamenite chuť ku žrádlu. Najhoršiu chuť napravi vo 2 dňoch. Neobyčajný úspech pri ošípaných

Ďalej: haematosa čis. 2. k náprave koňov a krávy pôsobí výborne pri chudosti, slabosti, kašľu, žľazoch, nechuti ku žrádlu a špatnom trávení. — Cena: 5 kg. franko 3 K 50 hal., bez fr. 30 kg. 9 K 60 hal. 50 kg. 16 K.

R. Zoubek, zverolekár vo Frenštate, p. Radhošť.

Jedna domáca váha a fľaška pôvodnej francúzskej voňavky zadarmo!

Pri báječne ľavných cenách rozosielať z môjho bohate zásobného a svetoznámeho skladu všeobecne obľúbené

mexické
strieborné
zbožie,

a síce:

- 6 kusov stolových nožov z mexického striebra
- 6 " vidličiek z mexického striebra
- 6 " ližičiek z mexického striebra
- 12 " zvláštných dessertných nožov
- 6 " zvláštných dessertných vidličiek
- 1 polievkovú ližicu z mex. striebra
- 1 mliečnu
- 2 elegantné salónne svietniky

Každý objednatel mimo toho obdrží, ako odmenu, jednu presne do 12 1/2 kg. vážiacu domácu váhu úplne zdarma Mexické striebro je biely kov, za jeho trvácnosť a zvláštnu jakosť ručím 25-ročnou zárukou. Rozosielať prevádzam, buď pri predbežnom

doposlani peňažného obnosu alebo dobierkou z môjho evropejského skladišta.

J Denker, obchodný dom: Bpest. Hernát-u. 54

Za 3 zl. 40 kr. dobierkou zašlem jeden 90 cm široký kus spišského plátna na 6 mužských alebo ženských košiel, výbornej jakosti 6-ročnou zárukou; mnohé uznania po ruke.

Za 4 zl. 50 kr. dobierkou zašlem 3 m. modernej látky, na jeden elegantný mužský oblek. Farba dia ľubosti. Vzorky sa neposielaju.

Za 5 korún zašlem 4 1/2 kg. (50 kusov) slabšej jakosti sperkové mydla, rozličnej farby, jako: ružovej, ľanovej, rezervnej, mliečnej, fialkovej, resedovej, jasmínovej, konvainkovej posbierané. Pri predbežnom doposlani peňažného obnosu alebo dobierkou.

Modro oblievané nádoby na varenie. Najjemnejšia výroba. Báječne ľavné ceny. Objednavka na zkušku, 6 hrnkov na varenie a 6 rajničiek, stojí len 3 zlaté dobierkou.

Jozef Denker,

centrálny obch. dom.

Budapešť, Hernát-uteza 54.